

HANDLINGSPLAN INTERN KONTROLL 2020

Servicenämnden

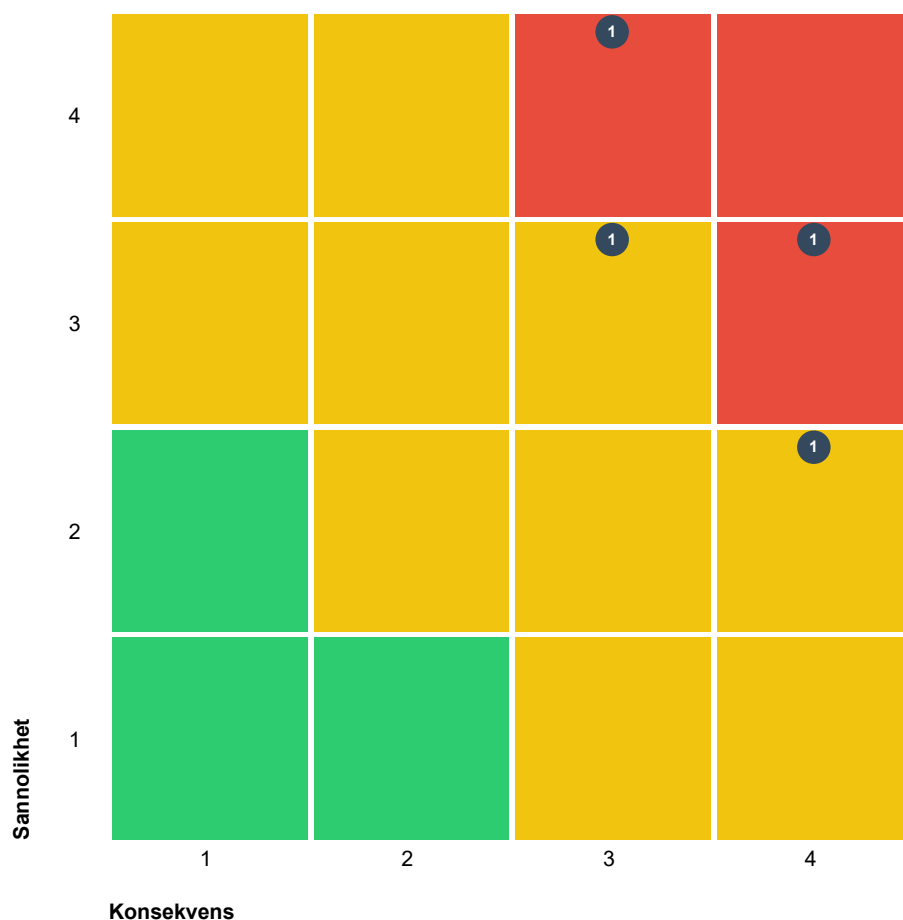
Innehållsförteckning

Förvaltningens riskarbete	3
Risker	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	6
Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid	6
Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda.....	6
Leverantörstrohet	7
Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR.....	8
Nämndens kontrollaktiviteter.....	10
Uppföljning av direktupphandlingar	10
Löpande kontrollaktiviteter	10
Interna och externa revisioner.....	10
Framtid och utveckling	12

Förvaltningens riskarbete

I riskarbetet har Serviceförvaltningen utgått ifrån affärsområdena för att få en komplett bild över verksamhetens alla risker. Utifrån denna bild och tidigare års riskbedömning har förvaltningsledningen gjort en bedömning med hela förvaltningen i fokus. Det är en metod som använts under några år och som är uppskattad av alla ledningsgrupper. Den innebär att affärsområdesledningarna en gång om året på ett systematiskt sätt ser över hela sina respektive verksamheter från ett riskperspektiv, vilket har gett en tydligare koppling till verksamhetsplaneringen.

Risker

2 Hög 2 Medel Totalt: 4

Hög
Medel
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik(Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
3	Möjlig(Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Kännbar (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
2	Mindre sannolik(Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
1	Osannolik(Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Motivering	Kontrollaktivitet
Att löner och ersättningar till medarbetare och förtroendevalda är felaktiga och inte utbetalas i rätt tid	3. Möjlig	4.Allvarlig	12	<p>Sannolikhet: Det bedöms vara möjligt att det blir fel i utbetalningar i löner, arvoden och ersättningar samt att de inte alltid är i tid</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen kan vara allvarlig för den enskilde</p>	Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Motivering	Kontrollaktivitet
				som drabbas och även för Lunds kommuns varumärke som en attraktiv arbetsgivare.	
Att medarbetare och förtroendevalda blir utsatta för hot och våld	2. Mindre sannolik	4.Allvarlig	 8	Sannolikhet: Sannolikheten bedöms vara mindre sannolik totalt sett, även om det kan vara högre risk i vissa typer av verksamheter. Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara allvarlig för den enskilde som drabbas.	Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
Att brister finns i leverantörstroheten och att de inköp som görs inom organisationen inte sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal	4. Sannolik	3.Kännbar	 12	Sannolikhet: Det är sannolikt att de inom kommunens verksamheter förekommer inköp som gör avsteg från avtal, främst på grund av bristande kännedom och kunskap. Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara kännbar. Brister i leverantörstroheten medför risk för ökade kostnader, förtroendeskada samt eventuellt avtalsbrott. Dessutom finns då hög risk att krav på konkurrensutsättning, miljö, kvalitet och socialt ansvar enligt politiska ambitioner inte efterlevs.	Leverantörstrohet
Att kompetensen brister kring vad som gäller för verksamheten utifrån GDPR och att personuppgifter därför hanteras felaktigt	3. Möjlig	3.Kännbar	 9	Sannolikhet: Det bedöms vara möjligt att personuppgifter hanteras felaktigt utifrån att rätt kompetens saknas. Risken är att det missas att nyanställda får information vid introduktion och att de inte anmäls till utbildning. Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara kännbar om felaktigheter görs i hanteringen av personuppgifter, både för den drabbade och för kommunens trovärdighet.	Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Riskmatris för de kommundemensamma specifika kontrollerna. Serviceförvaltningens totala riskmatris bifogas som bilaga.

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet:

Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det finns en påtaglig risk att utbetalningsunderlaget inte stämmer och även att hanteringen i HR-portalen är felaktig så att utbetalningar till medarbetare och förtroendevalda blir felaktiga och/eller försenade. Felaktigheter kan medföra ett stort extraarbete med rättningar samt inverka menligt på upplevelsen av Lund som en attraktiv arbetsgivare.

Frågeställningar

1. Har ansvariga (medarbetare och chefer) på förvaltningen som arbetar i HR-portalen genomgått utbildning och har den kompetens som krävs för att hantera löner och arvoden?
2. Är allt underlag avseende årets första kvartal för förtroendevaldas konferenser, resor, förlorad arbetsförtjänst och parkeringsavgifter kontrollerat?
3. Betalas rätt arvode ut till förtroendevalda för sammanträde samt för eventuell förlorad arbetsförtjänst?
4. Är allt underlag för medarbetarnas ersättning, såsom friskvårdsbidrag, reseersättning och liknande kontrollerat?
5. Betalas rätt löner och ersättning ut till medarbetarna?

Frågorna besvaras genom att granska 2020 års första kvartal utifrån följande aspekter: Stickprov av inlämnat underlag, inventering av att ansvariga medarbetare och chefer har genomgått utbildningar i HR-portalen, stickprov av att utbetalningar stämmer, lista från kommunkontoret gällande antal rättningar och extrautbetalningar efter ordinarie lönekörning och vad de beror på. Lista från kommunkontoret över hur stora löneskulderna är.

Metod

Stickprov
Inventering
Utdata från system

Kontrollaktivitet:

Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda

Beskrivning av kontrollaktivitet

Hot och trakasserier mot tjänstepersoner och förtroendevalda kan förutom att ha en högst menlig inverkan på den drabbade även påverka beslut och verksamhet negativt.

Frågeställningar

1. Finns tydliga skriftliga rutiner inom förvaltningen/nämnden för hantering av hot och våld?
2. Är rutinerna lätt tillgängliga och känner personalen och de förtroendevalda till dem?
3. Informeras det om hot och våld vid introduktion av nyanställda och nyinvalda förtroendevalda?
4. Anmäls incidenter med hot och våld rörande medarbetare i kommunens arbetsskadesystem LISA och hanteras?
5. Finns rutiner för hantering av incidenter med hot och våld mot förtroendevalda?

Frågorna besvaras med hjälp av kommungemensam enkät (tas fram av kommunkontoret) till medarbetare och förtroendevalda med frågor om kännedom om rutiner kring hot och våld och för medarbetarnas del även kännedom om anmälan i kommunens skaderapporteringssystem LISA. Dessutom ska inventering göras av rutiner för hot och våld samt att de incidenter man känner till avseende medarbetare har anmälts och hanterats i LISA.

Metod

Enkät
Inventering
Utdata från system

Kontrollaktivitet:

Leverantörstrohet

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det är centralt att de inköp som görs inom organisationen sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal. Brister i leverantörstroheten medför risk för ökade kostnader, förtroendeskada samt eventuellt avtalsbrott. Leverantörstrohet innebär att inköp görs från avtalsleverantörer.

Utmaningen ligger i att handla rätt på avtalen utifrån det upphandlade sortimentet och inte enbart fokusera leverantörstrohet. Annars är risken att det inte blir rätt kostnader och även rätt produkt utifrån ställda krav på konkurrensutsättning, miljö, kvalitet och socialt ansvar enligt politiska ambitioner.

Utifrån det kommunövergripande projektet Effektiv inköpsorganisation, som påbörjades under 2016 och där förvaltningarnas inköp och inköpsprocesser inventerades, har fem varuslag valts ut för mer genomgående granskning: Städ, Kemtekniska produkter, Möbler, Livsmedel samt Arbetskläder och arbetsskor.

Frågeställningar

1. Finns kännedom om de kommunövergripande ramavtalen hos personal som gör inköp?
2. Följs ramavtal vid inköp utifrån leverantörstrohet (översta nivån, inte vad som köps utan varifrån det köps)? Vad beror eventuella avsteg på?
3. Följs ramavtal vid inköp utifrån avtalstrohet, det vill säga inhandlas även rätt

sortiment utifrån ramavtalen?

4. Finns kännedom om verksamhetens förvaltningsspecifika avtal hos personal som gör inköp och är avtalen lätt tillgängliga?
5. Förekommer kontanta utlägg inom organisation och hur stor summa uppgår den i så fall till inom organisationen?
6. Hur arbetar förvaltningen med att minska andelen kontanta utlägg om sådana finns?

Frågorna besvaras genom intervjuer med personal om kännedom om ramavtal och förvaltningsspecifika avtal inventering, stickprov av att avtalen följs samt kartläggning av kontanta utlägg.

Fråga 2 besvaras genom att göra stickprov på en inköpskategori och antalet leverantörer inköp gjorts från och om det matchar ramavtalen.

Fråga 3 besvaras genom att välja ut en leverantör och matcha förvaltningens totala inköp från den leverantören under det första halvåret 2020 gentemot upphandlat/avtalat sortiment för varuslagen som nämns ovan.

Metod

Kartläggning
Stickprov
Intervju
Inventering

Kontrollaktivitet:

Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Beskrivning av kontrollaktivitet

Säkerställer inte personuppgiftsansvariga (nämnder och bolagsstyrelser) kompetensen kring hanteringen av personuppgifter inom sitt ansvarsområde enligt den nya dataskyddsförordningen (GDPR) är risken att personuppgifter hanteras felaktigt. Detta kan ha stor inverkan för den drabbade och på verksamhetens trovärdighet. Dessutom kan stora vitesbelopp utdömas som har stor negativ ekonomisk inverkan samtidigt som hela kommunens anseende skadas.

Frågeställningar

1. Har samtliga medarbetare och förtroendevalda gått utbildning i GDPR (JP Infonet/Draftit eller LUVIT)?
2. Hur säkerställs att nyanställda får information om vad som gäller enligt GDPR för verksamheten ifråga? Är det en del av introduktionen av nyanställda?
3. Ges fortlöpande utbildningar till ny personal/nya förtroendevalda?
4. Finns uppdaterad förteckning över ansvariga för att hantera begäran om personuppgifter i kommunens e-tjänst Abou?
5. Har utsedda att hantera begäran om personuppgifter i Abou genomgått utbildning i e-tjänsten?

Frågorna besvaras genom inventering rutiner introduktion nyanställda, genomgång listor över personal som gått utbildning eller är anmälda och ska genomgå utbildning i

GDPR, genomgång listor över personal ansvariga för att hantera begäran i Abou, genomgång att ansvariga för att arbeta i Abou har genomgått utbildning, enkät till chefer (framtagen av kommunkontoret) kring hur de säkerställer personalens kunskap

Metod

Kartläggning

Enkät

Inventering

Nämndens kontrollaktiviteter

Uppföljning av förvaltningens direktupphandlingar

Beskrivning av kontrollaktivitet

Kommunrevisionen granskade under 2019 om servicenämnden och tre andra nämnder följer LOU och kommunens upphandlingspolicy. Serviceförvaltningen kommer följa upp den granskningen genom att kontrollera ett urval av de upphandlingar som förvaltningen upphandlat inom skilda områden.

Kontrollaktiviteten kan med fördel utföras tillsammans med den kommungemensamma kontrollaktiviteten Leverantörstrohet.

Frågeställningar

1. Finns upprättad dokumentation av upphandlingarna i enlighet med regelverken?

Kontrollera att följande finns dokumenterat:

- Undertecknat kontrakt/skriftlig beställning
- Förfrågningsunderlag
- Öppningsprotokoll
- Vinnande anbud
- Anbudsutvärdering
- Tilldelningsbeslut
- Dokumenterad behovsanalys
- Dokumenterad konkurrensutsättning/blankett för direktupphandlingar
- Kontroll av inköpsvolym
- Uppföljning av inköpsvolym

Observera att dokumentationen i en upphandling är situationsanpassad. Samtliga handlingar ovan förekommer inte i samtliga typer av upphandlingar.

2. Har de som genomfört upphandlingen haft adekvat kompetens och fått tillräcklig utbildning?

Metod

Stickprov

Intervju

Löpande kontrollaktiviteter

Risk	Riskvärde	Kontrollaktivitet	Metod
Att medarbetare med inköpsansvar utsätts för mutor och påtryckningar såsom presenter, representation eller gentjänster.	4	Informera leverantörer och anställda om kommunens riktlinjer avseende mutor och korruption	Kartläggning
Att levererade tjänster och material inte hanteras och faktureras på ett korrekt sätt	4	Kontroll av redovisningen så att levererade tjänster och material fakturerats på ett korrekt sätt.	Stickprov

Interna och externa revisioner

Det ställs krav i miljö- och kvalitetsledningssystemen att genomföra interna och externa

revisioner för att få information om att ledningssystemen överensstämmer med egna och andras krav.

Miljöledningssystemet enligt "Lunds kommuns krav på miljöledningssystem" ställer krav på att förvaltningen ska ha årliga interna revisioner och extern revision vart tredje år. Under 2020 kommer det inte genomföras någon extern miljörevision då förvaltningen kontrollerades under 2019. En internrevision kommer genomföras under året den kommer främst fokusera på dokument och lagefterlevnad för att kontrollera att de rutiner som finns behövs, är aktuella och stödjer lagefterlevnaden.

Miljöledningssystemet enligt "Lunds kommuns krav på miljöledningssystem" ställer krav på att förvaltningen ska ha årliga interna revisioner och extern revision vart tredje år. Under 2020 kommer det inte genomföras någon extern miljörevision då förvaltningen kontrollerades under 2019. En internrevision kommer genomföras under året och den kommer främst fokusera på dokument och lagefterlevnad för att kontrollera att de rutiner som finns behövs, är aktuella och stödjer lagefterlevnaden.

För att Markentreprenad ska uppfylla kvalitetskraven enligt ISO 9001:2015 så kommer extern revisioner att genomföras. Lundafastigheters nybyggnadsprojekt kommer att kontrolleras om miljökraven som ställts i upphandlingen uppfylls och att förvaltningens interna krav på miljöbyggnad efterlevs.

Framtid och utveckling

Förvaltningen kommer fortsätta att integrera intern kontroll med andra ledningssystem, så det är en naturlig del i förvaltningens styrprocesser och en tydligare koppling till omvärlds- och intressenternas krav.

Efterhand som förvaltningens processer kartläggs kan även riskerna tydligare kopplas till specifika processer eller aktiviteter.

Genom att använda digitala systemstöd som exempelvis inom SBA, kan kontrollerna göras säkrare och utföras där det gör mest effekt.